

LETO
3JESENICE-
FUŽINE

TOVARNIŠKI

VESTNIK

KRAJSKE
INDUSTRIJSKE
DRUŽBE

NAŠI IZLETI

Naš največji izlet strojnega oddelka

Izlet mehaničnih in elektrotehniških obratov je po številu udeležencev naš največji izlet. Udeležilo se ga je do 1200 sodelavcev in svojcev, ki pripadajo obratu, poleg tega pa še več sto prijateljev in pozancev. Samo svojcev je bilo 388, otrok do najmlajšega dojenčka pa 234. To je bil izlet, kakršnih gotovo ne srečamo nikjer drugod v državi, da bi bilo na izletu toliko ljudi.

Predlanskim je ta obrat posetil na svoj izletni praznik Savske jame, lansko leto Sv. Katarino, letos pa so svoj izlet priredili na zletišče, za katerega je imel nekak monopol in koncesijo obrat Javornik II. Ta kraj je bil namreč pozorišče naših najlepših izletov. Je pa tudi na Završnici lepo. Voda v zaježitvi je čista kot kristal, planinski travnik poln rož in sonca, sredi velika smreka, okrog in okrog pa zelenje in mir — tisti veličastni planinski mir, ki ga potrebuje posebno kovinar, da si odpočije od večnega ropota železja vsaj na svoj izletni dan. Na travnik ob Završnici so napravili letošnji izlet. Tisti travnik je menda poznan vsemu svetu. Tam taborijo skavti iz raznih krajev v državi in tudi od drugod.

Izletni prostor so strojniki uredili mojstrsko tako za oskrbo kot za zabavne prireditve. Organizacija izleta je bila na višku in je ustrezala kot do sedaj še nikoli. Vsak oddelek svoj paviljon, vse na svojem mestu, vse ob pravem času, tako da so bili vsi takoj postreženi. Za zabavo otrok sta bila pripravljena vrtiljak, gugalnica ter razne šaljive priprave, ki so se jih posluževali za dobro voljo tudi odrasli. Tudi streljšče z lokom je vabilo. Tam pod smreko je bilo plesišče in še nekaj. Ti obrati imajo namreč največ godbenikov. Godbe so imele svoj urnik, ker jih je bilo več, da so se vrstile.

Ves prostor je bil v izrazu praznika. Nad prostorom so plapolale državne zastave.

Skupni odhod je bil od pol osmih izpred tovarniške kazine. Od tod pa do gostilne Pod Stolom je bila potem vsake pol ure avtobusna zveza. Že proti poldnevju se je zbralo na zletišču nad 1000 izletnikov. Organizacijo je vodil poseben izletni odbor, v katerem so bili mojstri posameznih oddelkov, ki so se žrtvovali za uspeh izleta. Takoj zjutraj je prišel med svoje sodelavce višji obratovodja g. inž. Sauer

Izlet strojnega oddelka: Ob prihodu na zletišče so visokima posetnikoma izročili izletne znake

in se zanimal za priprave. Prišli so šefi oddelkov, asistenti in uradništvo oddelkov. Posebno pohvalo zasluži delovodja g. Babnik, ki je imel pravi delovni dan, da sta oskrba in organizacija ustrezali.

Ko je bilo na zletišču že nad 1000 ljudi, se je raznesla vest, da sta izletnike obiskala član uprave KID, ravnatelj g. Pfeifer, ter generalni ravnatelj g. Noot. Ogledala sta si zletišče in ostala več ur med izletniki. Tako je bila zbrana tu velika delovna družina. Tehniški ravnatelj g. inž. Klinar je bil službeno zadržan.

Dan je bil radi zjutrajne nevihte nebeško lep. Ko so proti večeru oblaki zopet napovedovali tuš, ni več škodilo, ker so izletniki polagoma odhajali na svoje domove. Izletno mesto na Završnici je posebno pripravno, ker leži blizu železniških zvez in ceste, pa je vendar čisto ločeno v vencu krasne prirode.

Letošnji izlet strojnega oddelka je bil izmed vseh dosedanjih izletov tega obrata gotovo najboljši in najbolje organiziran, tako za oskrbo kot za zabavo. Ni namreč lahko organizirati tako velikih izletov.

Izlet strojnega oddelka: Del izletnikov KID sredi planinskega travnika na Završnici

Čitajte

navodila o obrambi pred letalskimi napadi in shranite številke!

Izlet strojnega oddelka: Kovinarska mladež je šla z nami, da je bilo lepše. Zabava na vrtiljaku

Kovinarji iz žičarne so proslavili svoj praznik v Tamarju

Na svoj tretji izlet so pohiteli sodelavci žičarne, hladnodelne valjarne in priključenih obratov v eno najlepših dolin naših Alp v Planico. 25. junija je ob 6. uri zjutraj zavladovalo na jeseniškem kolodvoru živo premikanje kovinarjev. Kovinarji, ki so s seboj pripeljali družine z mnogimi malčki, so bili prvi na mestu. Štirje vozovi, ki nam jih je določila železniška uprava, niso mogli sprejeti vseh veselih izletnikov — dodati smo morali še peti voz. Na vsej progi po dolini so vstopali še novi, vsi pa so se divili prelepi gorski naravi, ki so jo opazovali iz vlaka. Posebno Martuljkovi vrhovi so vzbudili v vseh visoko spoštovanje do veličine narave. Čim bolj smo se bližali cilju, tem bolj je vsa razigrana in prepevajoča družina kovinarjev postala nestrpna. Vsi so hoteli, da čimprej stopijo v to krasno gorsko naravo.

V Ratečah je izletnike v imenu občine pozdravil župan g. Josip Pintbach in želel vsem dobrodošlico z željo, da bi se tu v tej krasni planinski dolini naučili vseh krasot in okrepili za poznejše delo. Za dobrodošlico smo se iskreno zahvalili, vsi pa smo hoteli čimprej priti v objem krasne narave. Da so nam koraki lažje tekli, so poskrbeli naši harmonikarji, ki so igrali prave planinske koračnine. Zvoki harmonik so se glasili globoko v planiške gozdove in so odmevali od nepristopnih in drznih sten. Med potjo smo imeli priliko opazovati številne smučarske skakalnice. Posebno pozornost je vzbujala velika mamutska skakalnica, ki je razglasila ime Planice in vse naše Jugoslavije daleč po vsem svetu. Nihče ni čutil utrujenosti — zamotila ga je prekrasna okolica okoliških velikanov in polni dobre volje smo prišli ob 9. uri v Tamar. Na krasnih zelenicah med gorami je izletni odbor v neposredni bližini planinske kočice postavil taborišče za izletnike. Tu je vrvelo kakor v panju. Pod širokimi smrekami so stale mize za kovinarje, razne naprave za zabavo mladine, za starejše pa je bilo

prilagojeno plesišče. Visoko na smrekah pa so ponosno vihralc državne zastave.

Številni paviljoni so bili dobro založeni, da so vsakogar zadovoljili v polni meri. Kovinarji so kar naglo zaposlili vse naprave, na plesišču pa so se zavrteli v polki in valčkih mladi razigrani pari. Prijetno se je razvijala zabava veselo dalje, harmonikam so se pridružili še pevci, ki so lepo in ubrano zapeli naše narodne pesmi. V veličini narave se človek rad spomni onega velikega umetnika, ki je ustvaril vso to krasoto — izletniki so se številno udeležili sv. maše, ki jo je daroval jeseniški kaplan g. Pogorelec v tamkajšnji kapelici.

Po sv. maši se je zabava razvijala dalje, in zadovoljno je bilo vse, staro in mlado. Pri žrebanju so pazno sledili žrebanju števil, in mnogokateri so dobili lepa darila — ura gospoda ravnatelja Schüllerja je po sreči prišla v žep žičarja Slaparja. V sredo te razigrane družine so prišli okoli 11. ure g. generalni ravnatelj Noot, g. tehnični ravn. ing. Klinar, ured-

nik g. Kuhar in za inšpekcijo dela g. Bernhard.

Vsi so se pomešali med izletnike, z njimi prijazno kramljali in se zabavali, upamo, da so iz naše srede odnesli prijetne in lepe spomine. Vsi izletniki pa smo jim hvaležni, da se tudi ob prostem času in na dan obratnega praznika zanimajo za nas in se z nami tako neprisiljeno zabavajo. Po poldnevu je posijalo tudi sonce, in meglene kučme, ki so jih imeli vsi vrhovi nizko poveznjene čez glave, so se dvignile in popilo jih je sonce, ki je tudi nas obsijalo — in dobro voljo še povečalo. Z vseh koncev se je čula pesem in vriski, na plesišču se je vrtelo, mladina pa se je pristrčno zabavala na svojih igriščih. Zabavali smo se ob obilni hrani in pijači v tej krasni alpski dolini pozno v popoldan in ko nas je čas klical za odhod, smo želeli, da bi se še večkrat ta naša obilna družina znašla na tako neprisiljenem in dobro organiziranem izletu v kateri drugi dolini. Taka neprisiljena tovariška zabava v planinah, kjer ni razlike med šefom in delavcem, nam daje lepo upanje,

Izlet žičarjev: Obratovodja g. Schüller je povabil tudi goste. V sredi kaplan g. Pogorelec, ki jebral mašo na izletnem prostoru v Tamarju

da naša skupnost ni samo v besedi, temveč jo tako lepo doživljamo v naravi, ki ne skopari s svojimi krasotami, kjer človek najde toliko lepote in novih moči za procvit našega skupnega dela. V. P.

Izlet plavžarjev: Gg. gen. ravnatelj C. Noot in tehn. ravnatelj g. dr. Ing. Klinar med plavžarji

Izlet plavžarjev k Peričniku

V nedeljo, dne 25. junija, je priredila skupina plavžarjev s svoji izlet k Peričniku. Visoka peč je namreč nekaj večni oženj, ki nikdar ne ugasne, zato ni mogoče, da bi se obratnega izleta udeležili vsi, nego gredo na izlet po skupinah. Lansko leto so obiskali Vršič in Kranjsko goro, druga skupina pa za male skupine eno najlepših izletnih točk — Valvasorjevo kočjo pod Stolum.

Letošnjega izleta se je udeležilo 222 ljudi, med temi 86 družinskih članov in 23 otrok. Z Jesenic se so odpeljali ob četrtna deveto uro do Mojstrane, od tod pa peš do slapa — Peričnik. Tam tik pod slapom je ob bistri vodi lep prostor v planinskem zelenju in šumenju in tam je obratovodstvo pripravilo izletni prostor. Postavljene so bile priprave za razne igre: metanje kamna, streljanje z lokom, za kar so bile določene posebne nagrade. Otroci so se zabavali s tekmo v vrečah tudi za male nagrade. Posebno je bila pri tem izletu skrbno urejena potreba izletnikov. Tu ne smemo pozabiti, da ima ta obrat v svojem sestavu specialista za raž-

njiče. To delo ne zahteva samo izvežbanosti, nego tudi vesdnevni trud in delo.

Tako popoldne sta izletnike obiskala gg. generalni ravnatelj Noot in tehn. ravnatelj dr. inž. Klinar, ki so jih izletniki pristrčno pozdravili v svoji sredi. Oba gg. ravnatelja sta ostala z izletniki na tem lepem mestu dolgo v popoldne. Veliko izletnikov je potem obiskalo slap in izvir Peričnika. Ves izlet je potekel v lepem in pristrčnem razpoloženju in je bil lepo pripravljen. Pesem in godba in ples v lepi prirodi se v takem pristrčnem razpoloženju sklada z vedrostjo poletnega dne v planinah.

Plavžarji so svoj izletni praznik praznovali lepo in je bil to njihov najlepši izlet sploh. Izleta se je udeležilo več gostov uradnikov KID, zastopnik inšpekcije dela g. Bernhard in urednik tovarniškega lista, obratovodja g. inž. Turk, pomagali pa so vsi asistenti in uradniški sodelavci, da je bila prireditev na višini. Izletni kraj je bil olepšan z drž. zastavami. Izletniki so se vrnili na domove z večernim vlakom še pred nočjo.

★ ★ ★

Žalostni dogodki

Po naših časopisih beremo dnevno: »Oče zaklal svojo hčer (Št. Rupert), Mož prerezal vrat svoji ljubici (Ljubno), obešen, ker je zaklal starca za 2000 din (Mežica), ustrelil svojo izvoljenko (Ljubljana), našli zaklano ženo (okolica Ljubljane), čudno zastrupljenje mladenke v hotelski sobi (Ljubljana), mož zaklala ženo (Slovenj Gradec) itd., itd.« — **to vse tekom enega meseca** — in to vse v prosvetljeni Sloveniji.

Prvič so to žalostni primeri po naših naseljih, primeri, katerim se mora napovedati neizprosni boj. Poklicani so v prvi vrsti tisti, ki jim je dana prednost važne skrbi za gojitev nauka o vrednosti človeka, o lepota in ljubezni med ljudmi. Poklicani so zato dalje vsi krogi ljudstva, da delajo na izobraževanju in za duhovni dvig naroda.

Če pogledamo iz tega stališča naše industrijske Jesenice in industrijska naselja sploh, moremo ugotoviti srečnejše dejstvo. Mase ljudi so tu, združene v delu in življenju. Pa so Jesenice take, da je postala trditev, da na Jesenicah ni kriminala, že utemeljena. Na policiji že lahko vnaprej vedo, da če koga najdejo pri tatvinah, pri slabih delih, da to ni Jeseničan, da to ni človek, ki je bil na Jesenicah vsaj par let, nego da je to novinec. Častno je to za Jeseničane, častno za to naše ljudstvo. Redki so pri nas taki primeri, in če so, jih obsoja ves kraj do skrajnosti. Storilec mora biti naravnost blazen, da more na Jesenicah še skovati najbolj nazadnjaške naklepe.

Svoj čas je bilo tudi tukaj drugače. Kako pogosti so bili tu pretepi itd. Danes gre pravi Jeseničan s prezirom mimo takih grdih izpadov. Kdo je to napravil,

kdo je vzgojil, da je lepše, to je veliko vprašanje. Podjetnost, ki je osnova vsega dela in življenja, deluje tu in ljudstvo si je okrog nje napravilo svoje družinske in kulturne domove. Brez podjetnosti bi tu ne bilo ničesar. Naš delovni človek, ki je imel sredstva in ambicije po duhovni rasti, je organiziral izobraževalna središča. V kraju skrbijo za kulturo in prosveto ustanove, cerkve in šole ter vzgajajo k dobremu. Toda te ustanove so tudi drugod. Same se teže borijo. Na Jesenicah so poleg teh še domovi izobrazbe in kulture. To so delavska prosvetna in izobraževalna društva, tu so delavske knjižnice, tu so delavski odri, tu so številna društva, katerih cilj je kulturni napredek

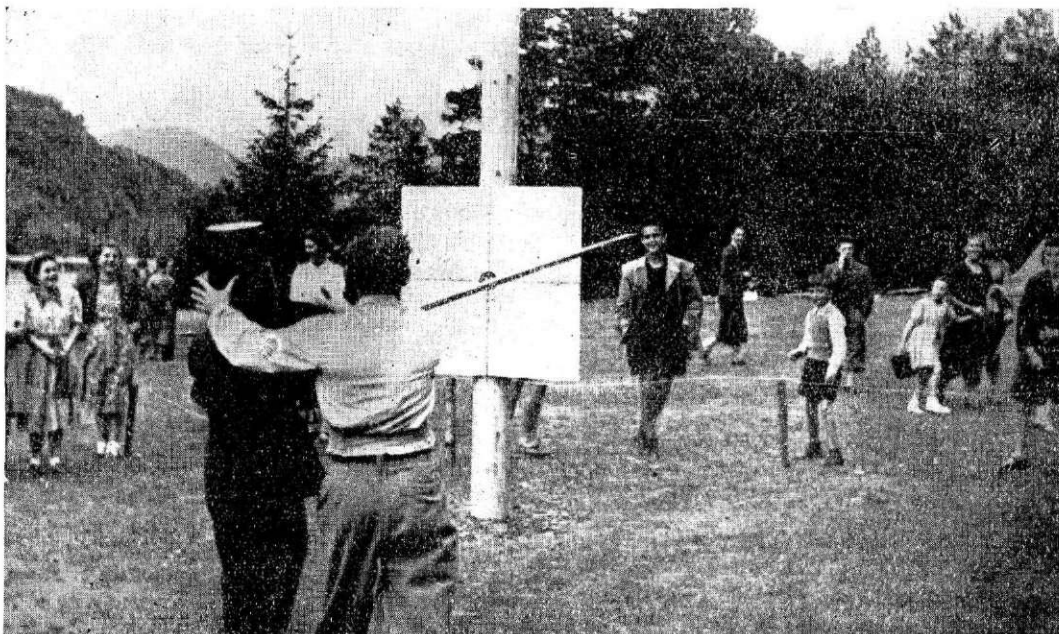

Izlet plavžarjev: Specialist ob ognju ražnjčev. Tisti, ki so mnogo pripomogli k dobri volji na izletu

ljudstva. Morda se včasih obregamo v preštevilna društva, morda ne znamo ceniti dela tistih, ki se zastonj žrtvujejo, ki zastonj delajo po svojem delu še v družtvih, morda celo mislimo, da so malenkosti, ker ne pomislimo na uspehe njihovega dela. Ti društveni delavci žrtvujejo svoj čas še po svojem rednem delu, žrtvujejo za dobro splošnosti, brez vsake misli na korist. Tem društvom in organizacijam torej tudi največje priznanje za dobro delo za kulturo naroda!

Drugič pa je zločin nekaj ogabnega. Povzročajo jih zločinski tipi. Pa tudi tisti, ki pravi, da je umoril zaradi nesrečne »ljubezni« je lažnivec, ker nikoli ni ljubil. Tisti, ki ljubi, ne ubija. »Bil je iz sebe«, da prav zato, ker so nekateri ljudje taki, da »so iz sebe«, je nujno, da se takim prepreči možnost udejstvovanja. So manjvredni ljudje in povzročajo škodo na družbi. Takim in za vzgojo sploh bi veljale kazni smrt za smrt, če že imamo tako kazen. Ko je neki Poljak na Francoskem zaklal ženo šele po treh dneh poroke »ker je nekaj slišal«, je to svoje dejanje opravičeval z »ljubeznijo«. Francoski orožnik mu je rekel: Ne laži, če si mislil klati, bi poročil raje govedo, ljudi in ženske pa na miru pusti, ker jih nisi vreden.

Kakor gre priznanje propagatorjem podjetnosti in gospodarskim ljudem, ki ustvarjajo možnost življenja, tako gre priznanje tistim, ki skrbijo za kulturo in izobrazbo naroda. Oboji skupaj za lepše življenje med ljudmi in narodi!

Izlet strojnega oddelka: V zabavo vsem je tudi ta zgrešil

Kaj se dogaja pri jeseniških železarnah?

Že nekaj časa opazujemo, kako prinašajo nekateri listi — resni in neresni — pod donečimi naslovi, ki dajo slutiti najhujše, poročila o razmerah pri KID.

»Strnimo vrste... Vršijo se velikanke priprave... Protestna zborovanja... Katastrofalno...« itd. se glasijo naslovi po časopisju. Kaj neki se dogaja?

Preselitev industrije iz Slovenije?

Ni še dolgo, ko so razne gospodarske ustanove ugotovile selitveni pojav slovenske industrije na jug naše države. Sporočeni so bili prvi primeri grupiranja podjetnosti v sredini in na jugu, kamor vabijo industrijo številni boljši pogoji. Stotine delavskih družin v naših krajih je bilo s tem pojavom že prizadetih in mnogi gledajo s strahom na ta pojav. Gospodarski krogi so opozorili vse, ki morejo prispevati k izboljšanju razmer, da se selitveni pojav industrije iz naših krajev prepreči. Poznano je namreč, da so v naših krajih samoupravne davščine tri- do petkrat tako visoke kot v južnih krajih države. Poznano je tudi, da ponujajo podjetnosti, ki bi se hotela preseliti na jug, celo brezplačna zemljišča. Z naselitvijo industrije tam doli, pa bi odpadli tudi dragi transportni stroški za prevoz surovin in izdelkov v tvornice in potem na trg.

Ko človek bere gornje naslove o KID, bi mislil, da preti našim železarnam najmanj nekaj takega, da preti kraju industrijsko pokopališče in obubožanje, da bodo stroji naloženi in prepeljani iz naših revnih sotesk v drug kraj, da bo rasel in napredoval namesto naše revne Slovenije.

Zastoj industrije?

Ni še dolgo, ko se je sredi Ljubljane ustavil obrat Strojnih tovarov in livaren in je do 300 delavstva in družin z zaskrbljenostjo dobivalo iz pisarn svoje dokumente, da se poslovi od dela in da nastopi težko pot iskanja novih zaslužkov. Poslednjič je zapiskala sirena, ki je vabila na delo. Zaskrbljeni možje in sinovi so sporočili ženam in otročičkom in staršem in bratom, da je bila zadnja pot na šiht — in po delavnicah so se naselili strahovi industrijske smrti. Ni bilo koga od govornikov, da bi rešil podjetnost v času, ko jo najbolj potrebujemo. Šli so in delavstvo pustili tudi tisti, ki so imeli prej, dokler je imelo delavstvo zaslužek, toliko govoriti in dopovedovati. Šli so in brezposelni so si morali nov zaslužek iskati sami.

Ko beremo zadnja poročila o KID v javnosti, bi človek mislil, da je na vidiku najmanj taka nesreča, da je treba zato vrste strniti.

Pomanjkanje deviz za nakup surovin?

V zadnjem času so prinesli vsi časopisi poročila, da so morale nekatere tvornice odpustiti del delavstva in skriti obratovanje, ker je primanjkovalo deviz

za nakup surovin. Stotine delavstva v Sloveniji je bilo prizadetih. Gospodarski listi pa so prinesli še konkretne primere, da pri tem pomanjkanju deviz ni bila prizadeta podjetnost na jugu, nego podjetnost v Sloveniji.

Človek, ki bere poročila o KID pod gornjimi naslovi, bi mislil, da bo nekaj takega na vidiku in da se bo sedaj o tem zborovalo.

Nove olajšave sorodni industriji na jugu?

Pred nekaj tedni so prinesli vsi informativni in gospodarski in uradni listi vest o novih olajšavah, katere so narodni in krajevni zastopniki priborili železarski industriji »Jugočelik«. Ta sorodna industrija je bila po teh uredbah oproščena plačevanja taks, carin in trošarin, kar znači veliko prednost in prihranek visokih milijonov, za ostalo železarsko industrijo, ki dela za isti trg, pa pomeni zmanjšanje konkurenčne sposobnosti.

Ko človek bere gornje silne naslove o KID, o shodih, o protestnih zborovanjih in o strnjenih vrstah, bi mislil, da se je dvignila javnost in narodni zastopniki in vsi, ki imajo interes na procvitu jeseniške podjetnosti, da bodo iznesli prošnje, naj se tudi tej industriji priznajo nekatere olajšave, kajti ta industrija na Jesenicah ima itak težje pogoje za prosperiteto že radi odaljenosti. Človek, ki bere o »velikanskih pripravah«, bi mislil, da se vršijo sedaj take priprave, da bo tudi tej podjetnosti pridobljenih čimprej nekaj podobnih olajšav in da sodelujejo tudi vsi tisti, ki imajo moč pomagati slovenski podjetnosti, da bodo torej pridobili podobne olajšave, kot jih ima podjetnost na jugu, tudi naši industriji, od katere živijo. Mogoče se bo dalo to napraviti, kajti utemeljitev je lahka. Vsi delamo za isti trg, vsi za narodovo obrambo in blagostanje ljudstva, pa če je to podjetnost, ki dela samo lopate, pluge in brane in motike, ki so potrebni za napredek gospodarstva. Podjetnost na mejah pa je toliko bolj važna, kolikor je važno blagostanje ljudstva ob stikih z drugimi deželami.

Kaj torej?

Hvala Bogu, nobena izmed nesreč pod vprašnji do tri za sedaj ne preti, ker so gospodarstveniki pri KID oskrbeli, da je delo ohranjeno. Mogoče je le še, da se dela na olajšavah, kot jih je dobila sorodna industrija. Morda hoče kdo zastaviti ves svoj vpliv za napredek podjetnosti, za zagotovitev bodočnosti in prosperitete jeseniške delavnosti, da bodo kovinarji in njihove družine gledale z večjo gotovostjo v bodočnost in vodi zato sedaj velike priprave. Edino to bi še bilo mogoče v teh napovedih.

No, pa tudi tega ne napovedujejo ti naslovi in te priprave, tudi tega ne. Čisto za nekaj drugega gre. Govorili bodo, govorili o razmerah pri KID. Prilika bo za govore in nastope posameznih govorni-

kov. Drugi pa bodo poslušali iznešene misli in ideje, obupna slikanja in proteste in resolucije, in to največ od ljudi, ki imajo s tovarno in delavstvom toliko skupnega, da od njih živijo.

Razmere pri KID

Tisti bralci, ki dobijo v roke prej omenjena poročila o KID, si morejo predstavljati, da se godijo pri KID take stvari, da bo moralo vse propasti. Ni treba, da so hudobni, pa si lahko iz tistih poročil naslikajo, da je pri KID neki sistem, ki ima edino namero mučiti in uničevati delavstvo, da se shajajo ravnatelji in lastniki na konference, kjer je edina točka dnevnega reda, kako uničevati delavstvo in kako urejevati naprave, da bo ljudstvo čim več trpelo.

V tovarni primanjkuje delavstva, novega pa KID noče sprejeti!

Med še bolj določenimi očitki, ki so bili napisani za javnost, je najprej ta očitek. Delavcev primanjkuje in tovarna noče sprejemati novih. Čudno je, da pride tak očitek celo v delavski list. Prav delavstvo ima največ interesa, da se poroča stvarno. Gotovo je, da doseže konjunktura gotov mesec svoj maksimum, potem pa zopet pade. Jasno je tudi, da zaposlitev tvornice vedno variira. Ali hoče sedaj tvornica za vsako tako tedensko spremembo najemati nove delavce in jih potem zopet metati ven. Ali hoče tvornica sedaj za tiste tedne najemati nove delovne moči, da jih bo na jesen in zimo zopet odpuščala in da bodo potem zopet ostali praznovali. Ali neobjektivni poročevalec nič ne pomisli na to, da je na orožnih vajah do 80 sodelavcev, ki se bodo vrnili. Ali naj res na njihova mesta sprejemamo druge, da bodo čakali, odnošno, da jih bomo čez nekaj tednov zopet reducirali in se bodo nekateri zopet pritoževali in tožili. Ali naj tako krnimo stalne eksistence in ustvarjamo gotovost? Kdor to priporoča, ta nima pojma o podjetnosti.

Gospod ravnatelj dr. inž. Klinar je ob prihodu na to odgovorno mesto izjavil: »Stalež mora odgovarjati produkciji, ako hočemo, da bo podjetnost zdrava. Hočem zato stalež prilagoditi tako kot to zmora produkcija, zato, da bom mogel potem ta stalež ščititi tudi v slabih mesecih, da ne bo treba vedno za vsako običajno poslabšanje konjunktura metati ljudi na cesto...« Tako je tudi pravilno gospodarsko in socialno! Nesreča odpustov je še itak dovolj velika ob nastopih izrednih poslabšanj. So ljudje, ki so kričali o gotovosti, sedaj pa hočejo zopet sama nihanja, mesto da bi pozdravili zdrav poslovni duh v naši podjetnosti. Nerazumljivo je tudi, kako se more zahtevati, da se za dobo orožnih vaj išče nadomestilo. Tako pametno delavstvo ne misli, tako trezni ljudje ne delajo.

Ni delovnih oblek!

Drugi očitke pravi, da KID ne daje delovnih oblek in naj javnost to ve. Tako pravijo in pišejo tisti, ki vedo, da ni ene tvornice v državi ne v katoliškem ne v pravoslavnem in ne v muslimanskem delu, ki bi imela pogoje glede delovnih oblek urejene tako ugodno, kot je to urejeno pri KID.

Delavci ne dobivajo kavnih kock!

Tako zopet očitajo javno tisti ljudje, ki vedo, da nikjer v državi pri nobeni podjetnosti ni urejeno tako, da bi se delavec enostavno in na aparatu poslužil tople pijače — kave, kot je urejeno to pri KID. Če pa enkrat tak aparat zastane in ne funkcionira, je treba pač prijaviti obratovodstvu, ne pa najprej poročati v javnost, da je KID odjedla delavstvu kavne kocke.

Kolektivna pogodba se ne izvršuje!

Tako glasi nadaljnji očitek. Tako pišejo ljudje, katerim je na licu mesta dokazano, da niso imeli prav, da so se motili in da je bila zadeva, ki jo omenjajo v javnosti, urejena že prej z zaupniki na določenih mestih.

Ljudje padajo pri delu

Tudi takih poročil se ne strašijo v javnosti. Železarsko delo je gotovo težko delo, ki se loči od ostalih del. Ni zastoj »težka« industrija. To delo zahteva posebnih odpornosti, kar pač vsak ve. O generacijah kovinarjev je poznano, da so postale žilave in izvežbane in da se z njimi ne da zlepa meriti. Čisto gotovo je, da kak nevajen kmetski fant ali človek, ki je delal prej kje lažja dela (frizer, trgovski pomočnik, kmetski fant, mlekar, pek itd.), ni tako vajen kot kovinarski rod. Zato pa se je naša tvornica branila tistih dotokov in je odklanjala šibke ljudi, četudi so trdili, da »primejo za vsako delo« in so jih priporočali vsi mogoči. Vsako delovno mesto zahteva priučenih ljudi. Vseh težkih mest se naenkrat ne da odpraviti. Vsi pa vedo, da je prav KID pokrenila največ, da se delo olajša in bo za tem delala vedno. Milijonske investicije so šle za tem, da bo delo lažje in manj naporno. Vsi vedo, da se organizira varnostna služba in boj proti nezgodam, kakor morda nikjer drugod, zato so gornje trditve mnoge prej zlonamerne kot pa v cilju stvarne pomoči. Nsreča vsakega našega sodelavca je tudi naša nesreča.

Konjunktura se je zboljšala!

Nadaljnji »očitek« bi bil ta. Konjunktura se je zboljšala in iz tega nujno sledi, da je treba začeti podjetje zmerjati in napadati. Če je dva tedna konjunktura boljša, je že dovolj vzroka, da se zaneti in seje med sodelavci in podjetjem sovraštvo, kajti, kako hudo bi bilo, če bi konjunktura trajala nekoliko tednov. K sreči ni bilo treba odpustiti na poletje še več delavstva in k sreči se je lahko nazaj sprejelo nekaj ljudi, pa je že tukaj vzrok za protestna zborovanja. Me-

sto, da bi se oddahnili in veselili, da gre kaki podjetnosti v Sloveniji vsaj nekaj tednov malo bolje, pa napadi na KID, kakor da bi si želeli samo slabo, ki morda ni daleč.

Poglavje o zaslužkih KID!

Pri tem poglavju smo srečni, da v državi nimamo učitelja! Na to smo ponosni! Preden kdo od zunaj iz golih osebnih ambicij, da bi bil važen in da bi govoril, posega vmes in očita, lahko mirno izjavimo dejstvo, da če bi vse podjetnosti, katerih koli smeri, do najbolj humano in socialno kričočih vodnikov in tudi podjetnosti z najširšimi olajšavami v tem oziru posnemale nas, pa bi slovenskemu delavstvu šlo veliko bolje. Kakor za procvit podjetnosti in za zagotovljenje kruha in dela, tako se je naša podjetnost zanimala za socialno stran, četudi je bilo treba najprej obnoviti zastarele kovačije in šele postaviti delazmožno industrijo. Minimalna mezda pri KID znaša na osem ur din 41,60. Minimalna mezda za vajenca, o katerih vsakdo ve, koliko dobivajo drugod, znaša pri nas din 19,50 za osem ur. Minimalna mezda za ženske moči, o katerih se tudi ve, koliko drugod zaslu-

žijo, znaša pri nas din 28,60 na osem ur, doseže pa tudi din 44,— na osem ur. Srednja mezda za našega delavca na osem ur dela znaša v mesecu maju 1939. din 64,76 — bila pa je tudi vse leto nad din 62,— in je rasla vse od sklepa nove kolektivne pogodbe.

Naš namen je previt podjetnosti, blagostanje ljudstva, korist kraju in državi in v tem namenu bomo delali, da se razmere izboljšajo, kolikor bo to v naših močeh. Misliti je treba na konkurenčno sposobnost, kajti prodajamo za isti trg, kot sorodne industrije, ki pa imajo večmilijonske olajšave in delajo z nižjimi mezdami. Naša industrija torej ni krivična. Razumemo pa vsako težnjo po boljšem in zanjo delamo in bomo delali, v to so lahko prepričani vsi naši sodelavci — do vseh možnostnih mej.

Interes podjetnosti, interes vseh sodelavcev, interes vse ostale javnosti in kraja je, da uspeva in napreduje železarska podjetnost, da se dviga klic sirene preko revirja in dolin vsako jutro, da kliče može in fante na delo, da javlja družinam potek izmen, da je glasnik dela in blagostanja na tej železarski zemlji delavskih domov iz roda v rod in za tem interesom naj stoje strnjene vrste.

Samo da govorijo . . .

Ko ni bilo izletov so napadali, ko so izleti napadajo

Toliko težav ima naša podjetnost, težav, ki ji stojijo na poti vsak dan in vsako dobo, težav, ki lahko prizadenejo vso delavnost in vse, ki od nje živijo. Malo je tistih, ki pokažejo dobro voljo in interes v javnosti, da bi ta naša podjetnost rasla in procvitala v korist vsemu okraju, ljudstvu in državi. Bolj popularno je obregati se, ker takrat je človek vsaj važen.

Vse to, kar je res važno, je tem postranska stvar, gotovost dela ali pa ne, težave ali pa ne, važno je samo to, da so izleti KID odveč. Tovarniški izleti so nekaj takega, da je v nevarnosti menda pol sveta. Tovarniške izlete je treba napadati, ker bodo drugi to brali in se bodo čudili. A to samo tovarniški izleti, da ne boste mislili, da tudi drugi.

Denar, ki gre za izlet in oddih delavstva na tovarniških izletih, naj bi se baje uporabil drugače, samo ne tako. Ta denar bi služil lahko za knjige revnih otrok, ta denar naj bi služil kot protisredstvo za vse tiste mogoče in nemogoče stvari, ki jih prinašajo predpisi za šole. Za vse druge številne in mnoge stvari bi lahko ta denar služil, ali menda vendar razumete. A to samo denar, ki gre za izlete delavstva KID. Drugih izletov nihče ne napada, drugi izleti se lahko vršijo in so celo nekaj odličnega. Denar za kake druge izlete, pa magari v inozemstvo, ni uporaben za knjige revnih otrok, za to je samo denar, ki gre za delavske izlete. Razne druge skupine lahko prirejajo in vabijo na izlete, samo da so tisti izleti odrejeni strogo po pripadnosti kakih grup, le da bi tovarniških izletov ne bilo. Tisti dan oddiha in tiste klobase in golaži in šunke, ki jih dobi sodelavec in njegova družina

na izletih, prav tega denarja je škoda, pa če potem cele trume drugih uživa izlete.

Zakaj napadati izlete, saj izleti niso v škodo, nego so v korist. Saj je KID dobivala vedne pozive, zakaj ne organizira in podpre izletov, saj so sodelavci sami zamislili in izpeljali prvi tak izlet. Ali samo zato, ker tam ne more biti kdo važen in govoriti, ali zato, ker na teh izletih ni »voditelja«, ki bi pripovedoval, kako je organiziral izlet in se bi mu čudili, ali zato, ker so na naših izletih vsi enaki, ker se med seboj pogovorijo in preživijo vedro uro.

Sicer pa naj bodo nasprotniki naših izletov mirni. Interes naših sodelavcev in njihovih družin nam je bližji in ti so pokazali s svojo vsako leto številnejšo udeležbo, da so izleti dobri. Kaj bi bilo dobro in bolje, ni treba dopovedovati našemu delavstvu in nam. Sami dobro vemo. Marsikaj bi bilo bolje in marsikatera ura delavstva srečnejša, če bi vsi tako razumeli to po vsej deželi in državi, kot je pokazala naša podjetnost. Dobro bi bilo, da bi tudi naša podjetnost dobila milijonske olajšave, ki bi se poznale napram vsem. Marsikaj bi še bilo dobro.

izlet strojnega oddelka: Igra lokostrelcev

Ing. Stanko Dimnik, Ljubljana:

Kako naj si uredimo naše domove za obrambo pred letalskimi napadi

(Dalje.)

c) **Zažigalne bombe** so 0,2—5 kg težke, torej so primeroma lahke in bodo mogle s svojo majhno težo komaj dobro prebiti strešni krov, do strešnega stropa pa najbrž že ne več. Vkljub temu bodo to morda najbolj neprijetne letalske bombe za naše kraje ter bodo napravljale mnogo škode in zmede. To zato, ker bo letalec zaradi njih majhne teže mogel natovoriti na letalo veliko množino zažigalnih bomb in jih spuščati iz poljubne višine na napadeno naselje.

Zažigalne bombe so polnjene z raznimi lahko gorljivimi snovmi in so mnogokrat tudi obdane z oklepom iz elektronske kovine, ki ima lastnost, da tudi sama zgori. Po eksploziji razvijejo vročino od 300 do nad 2000 stopinj Celzija, ki zažge vse, kar je v neposredni bližini vnetljivega. Z vodo jih ne moremo pogasiti, ker jo silna vročina razkroja in povzroča ponovne eksplozije, ki razmečejo ogenj še naprej po okolici. Edino z dobro suhim peskom moremo zadušiti njih ogenj.

Uspeh sovražnega letalskega napada z zažigalnimi bombami lahko jako omejimo, ako pravočasno odstranimo iz podstrešij vso hitro vnetljivo navlako in ropotijo ter posebno še, če še napojimo ali pa prepleškamo strešno lesovje s kemičnimi sredstvi, ki zmanjšajo vnetljivost lesa. Zelo ugodno obrambo bi nudila tudi obloga podstrešnih tal z eno ali dvema legama vreč s peskom, seveda, če homo poprej dotični strop od spodaj podprli, da bi se zaradi povečane obtežbe ne sesul. Prav posebno bi še zmanjšali učinek napada z zažigalnimi bombami, ako bi pravočasno organizirali in izurili varnostno, reševalno in gasilno službo po prebivalstvu.

č) **Bakterijske bombe** so praktično še ne preizkušene in je njih namen povzročiti v zaledju množinska obolenja na kužnih boleznih. Razni pisci dvomijo, da bi mogle take bombe sploh biti bojno sredstvo.

Opazovanja in proučevanja v španski in japonsko-kitaški vojni so pokazala, da letalskih napadov s plinskimi bombami na zaledje, ki bi bili za napadalca uspešni, ni bilo. Torej je plašenje glede grozovitosti plinskih napadov, poudarjam na zaledje, v bodoči vojni najbrže mnogo pretirno. In vendar posvečajo pri nas skoro

vso pažnjo največ tej vrsti napadov in premalo upoštevajo pripravljanje za obrambo pred rušilnimi in zažigalnimi bombami. Poučne smernice za pripravljanje na obrambo sklepamo lahko iz napadov, ki so jih izvršili nemški in italijanski bombniki v zadnjem letu španske vojne kot najneprijetnejše eksperimente z zažigalkami in rušilkami. Prav posebno poučni so napadi na milijonsko mesto Barcelono² v dneh 16. do 18. marca 1938., ko so sovražni bombniki na vsake 2 do 4 ure trinajstkrat povsem neopaženo prispeli nad gosto naseljeno mesto. Vsakokrat so odvrgli po nekaj rušilnih bomb in že po 1 do 2 minutah so zopet odbrzeli. Preden je mogla pastopiti aktivna obramba s topovi in letali lovci, so se napadalci že odstranjevali. Da so se mogli neslišno pritihotapiti, so se dvignili na lastnem ozemlju do večje višine, morda do kakih 10 km visoko, potem pa so z drsnim letom, torej brez delovanja motorjev, povsem tiho in zato neopaženo pridrseli nad napadeno naselje, gibajoči se še vedno v višini 3 do 5 km. V trinajstih napadih tekom štiridesetih ur so odvrgli na mesto komaj okrog 200 rušilk in vendar so povzročili prebivalstvu za tri dni paničen strah, ubili okrog 3000 in ranili nad 15.000 prebivalcev. Uspeh napadalca ni bil morda v teh človeških in deloma materialnih žrtvah, temveč glavno v tem, da je vse prebivalstvo velemesta živčno skoro povsem strl. V poplaku so begali ljudje po mestu iskajoči kritja in rinili so predvsem v predore podzemne železnice. Tam so v gneči, stiskajoči se drug ob drugega, prestali tri dni strahu in so zaradi pomanjkanja odpočitka, spanja in hrane kakor tudi zaradi preslabega prezračevanja predorov, omedlevali in umirali.

Tudi naša naselja so toliko blizu meje, da bi se mogli sovražni bombniki približati povsem neslišno in nepričakovano. Zavoljo tega se pa ne smemo plašiti, ker moramo upoštevati, da je bilo velemesto Barcelona glede bombnih zaklonišč jako slabo pripravljeno in nadalje, da je to obmorsko mesto zelo gosto zazidano, medtem ko so naša mesta skoro izključno

redko pozidana. Vsekakor je predpogoj za uspešno obrambo pred take vrste letalskimi napadi, da si prebivalstvo uredi v vseh poslopih čim odpornejša in prostornejša zaklonišča.

5. Kakšna naj bodo zaklonišča³ proti letalskim napadom

Razlikujemo privatna in javna bombna zaklonišča. Privatna zaklonišča bodo nekoliko bolj zasilna in manj vzorna tam, kjer si jih bomo morali pripraviti v že obstoječih hišah. Vzornejša in namenu bolj ustrezajoča bodo lahko pri onih hišah, kjer bomo še pred gradnjo, torej že pri projektiranju mislili na take, dandanes žalibog tudi potrebne prostore. V sili bi si mogli pri obstoječih hišah zgraditi zaklonišče kar na dvorišču, vsekakor ima pa vedno prednost kletni prostor ali stopnišče, ako ni leseno. Zaklonišča za stanovaljske hiše na dvorišču so manj primerne in neugodnejša, ker moramo računati z letalskimi napadi ob vsakem času, torej tudi v nočeh in po zimi in ne bi bilo posebno prijetno bežati iz tople postelje čez dvorišče v zavarovane prostore na dvorišču.

³ Opozorjen sem bil, da izraz »zaklonišče« ne bi bil slovenski in naj uporabljam raje izraz »zavetišče« ali »zatočišče«. Pogledal sem v Pleteršnikov slovar (1895. l.) in našel tam besedo: zaklonišče — der Ort wo man Schutz findet; za besedo zavetišče — ein windsicherer Ort, der Zufluchtsort, das Asyl (torej n. pr. zavetišče sv. Jožefa); besede zatočišče ni v slovarju. Wolfov slovar (1860.) ima besedo: zaklomba — die Deckung der Festung. Sma tram torej, da izraz zaklonišče najbolj točno označi za današnjo dobo tako značilni zavarovani prostor.

(Dalje prih.)

Izlet strojnega obrata: za mladino so pripravljene gugalnice sredi zelenja

Izlet strojnega oddelka: Malo godbe in plesa sredi zelenja olepša in razvedri dan

Izlet plavžarjev: Hčerka gen. ravnatelja ga. Mausl tekmuje

Rast novih industrij v sredini in na jugu države

Nova strojna industrija

Novo delniško društvo podjetja Bata »Majstor a. d.« je odkupilo železarsko topilnico v Bešlincu. To namerava sedaj zmodernizirati in povečati ter ji priključiti najmodernejšo in do vseh potankosti zmehanizirano in zracionalizirano železarsko delavnico za stroje, za strojne dele, za vseh vrst orodja, motorjev itd. Bata bo tako prešel v železarsko industrijo in bo po svojem sistemu zracionaliziranega dela gotovo delal in uspeval. Mi želimo uspeha vsaki podjetnosti, toda misel na to, da je sredi Ljubljane umrla strojna podjetnost, kaže na smisel nekaterih govornikov v Sloveniji za gospodarstvo. Pa še pri tej mali industriji, ki jo imamo, debatiramo o tem, ali bomo morda po kakih pravilih kje štrajkali in se norčevali iz dela, zaslužka in kruha v lastno škodo. Če bo tako dalje šlo, bo zgrajena nova mogočna industrija na jugu in potem bomo lahko v Sloveniji samo zastave okoli nosili in pa štrajkali po mili volji, da bo imel vsak zadosti.

Skupno bodo Batove nove tvornice, železarska, pletarska in ona za maske zaposlovalce do 6000 delavcev. Kraji, kjer se instalira ta nova industrija, se veselijo dela in lepše bodočnosti.

Nova industrija lanu in vrvi

V vasi Jelenča, srez pocerski, se ustanavlja nova industrija lanene in volnene

robe. Industrijo gradi gospodarska banka iz Šabca. Tudi naša vrvarna v Grosupljem bo potemtakem kmalu lahko štrajkala.

Nov oddelek industrije stekla v Pančevu

Te dni bo stavljen v obrat nov oddelek livarne stekla v Pančevem. Proizvajalo se bo livno steklo. Do sedaj smo te vrste stekla morali uvažati. Torej napredek domače delavnosti. Potrebne stroje je industrija nabavila v Franciji. Naša steklarska industrija pa je že davno dala dopuste, da se ljudstvo lahko udeležuje zborovanj do milih viž in govorov.

Nova industrija za predelavo lesa

V Dobrinju pri Bosanskem Brodu bo zgradila tvrdka »Celofan a. d.«, ki je v Batovih rokah, veliko industrijo za predelavo lesa. Podjetje bo izdelovalo tanin, celofan, umetno svilo in volno — vse iz lesa. Investicije bodo znašale končno nad 50 milijonov dinarjev. Do sedaj teh izdelkov doma še nismo proizvajali, zato bo tudi ta industrija pomenila korak naprej. Istočasno je podjetje Bata tudi na tem, da odkupi tovarno usnja »Beli orel« v Beogradu. Pri tej tvornici do sedaj niso najbolje delali. Niso vedeli, ali bi delali ali pa bi štrajkali. Sedaj bo napravljen pri delu red in bodo delali.

★ ★ ★

NASI OKOLIŠKI KRAJI

Planina - Sv. Križ

Prav za prav današnji opis okoliških krajev ne spada pod ta naslov, pač, ker je Sv. Križ del jeseniške občine. Ker pa je Sv. Križ samostojna župnija, bo pa menda le prav, ako se tudi tu malo pomudimo, četudi je ta gorska župnija Jeseničanom najbolj znan kraj v vsej naši okolici.

Sv. Križ najbrž nima hiše, ki ne bi dala našim podjetjem vsaj po enega delavca. Tudi lastniki vprežne živine imajo pri nas dober zaslužek s prevozom kamna soutana, v zimskem času pa ogromne količine neobdelanega lesa.

V predvojnem času planinstvo še ni bilo močno razširjeno, in lahko rečemo, da tedaj niti deseti del gorskih turistov od današnjega števila ni prišlo na Golico, Roško itd. Kadilnikova kočja vrh Golice, ki je tudi v svetokriški fari, je sicer ena najstarejših gorskih zavetišč v Karavanah, toda malo jih je bilo, ki so se, recimo, pred 30 leti podali na tako »visoko« turo, četudi smatra znani planinec dr. Oblak Golico za najlepšo razgledno točko.

Po prevratu pa je tudi v hribolastvu nastal prevrat, nastala je nekakšna moda, da si moral v hribe, in Ljubljancem, ki se je pred 30 leti komaj povzpela na

Šmarno goro, je imel zdaj na Golici glavno besedo. Marsikatero majsko ali junjsko nedeljo, zlasti takole po prvem v mesecu, je bilo na Golici tudi do dva tisoč ljudi. Ob takih prilikah je bila vsakemu turistu znana gostilna pri »Kopišarju« desetkrat premajhna. Takrat pa so se bela narcizna polja spremenila v poteptane travnike, a iz nahrbtnikov nedeljskih izletnikov so gledali celi snopi te opojno dišeče gorske rože. Skrajni čas je bil, da se je oblast zavzela za varstvo planinske flore, in letošnjo pomlad je moral marsikategorega takšnega vandala jeseniški policijski stražnik poučiti o prepovedi brezobzirnega pustošenja narcis, katerih je leto za letom manj.

Najbolj priljubljena nedeljska izletniška tura našega sodelavca je Sv. Križ. »Kam pa gremo jutri, v nedeljo?« se vprašujejo. »Kam? V Rovte, na Črni vrh, na Roško, k Savskim jamam, do Belcjana, h Kopišarju« — sama znana imena. Za onega pa, ki je bolj trd v nogah in ima neukrotljivo žejo, pa pride vsaj do Jerce, kjer se mu lahko primeri, da postane ves »trd«, ne le v nogah. Danes v Rovtih namreč ni več tako kot je bilo ob koncu minulega stoletja, ko je bila postrežba za maloštevilne goste zelo pomanjkljiva in je takrat zašel v pregovor izrek, če ni bilo kje česa dobiti: »Rajtam, da bo Kopišarjeva«. Vsi štirje gostinski obrati morejo ustreči željam vsakega izletnika.

Cesta, po kateri so se nekdaj počasi prestopali rovtarski volički, je danes ena najlepše urejenih poti, kar pa je dovedlo do neprijetnosti za pešca, da se mora tudi tod umikati številnim motornim vozilom ter požirati prah in petrolejski smrad.

Marsikdo je že pozabil, mlajšemu rodu Jeseničanov pa morda sploh ni znano, da je del te, danes tako vzorne ceste, nekoč v vojnem času zgrmel v dolino ter je bil po njej za dalj časa vsak vozni promet nemogoč. Baš tedaj pa so bili potrjeni tudi cerkveni zvonovi, da morajo v vojno, a ker sami niso marali iti, je prišla ponje avstrijska vojaška oblast. Toda k Sv. Križu se radi pretrgane ceste ni dalo priti, in tako so bronasti zvonovi ostali doma v zvoniku, medtem ko so njihovi tovariši po vseh drugih cerkvah »padli«, ne na bojnem polju, marveč s cerkvenih zvonikov ter bili prepeljani tja nekam v budimpeštanske tvornice, kjer so židovski špekulantje iz njih izdelovali modro galico. Saj je znano, da je moral celo mali Klim-Bim savške cerkve deliti enako usodo. Torej, Rovtarji so imeli s svojo porušeno cesto ta dobiček, da jim ni bilo treba kupovati jeklenih zvonov, ki so se tedaj ulivali v naši tovarni, marveč jim še danes pojo bronasti. Njih glas se tako čisto odbija od goliških plazov in že marsikateri turist si je vrhu Golice že naravnal žepno uro po udarcih zvona svetokriške cerkve.

Sv. Križ ima danes električno luč, vodovod, hotel s 35 sobami, celo kolonijo weekend hiše, okrevališče Bratovske skladnice, razne planinske postojanke, gradi se duhovniški dom bačke škofije, smučarski dom A. Š. K. itd. Lega 1000 m nad morjem je po zdravniškem mnenju najprimernejša za utrjevanje dihalnih organov in baš takšno lego ima Sv. Križ. Dani so vsi pogoji, da se ta krasna planinska župnija razvije v eno najbolj iskanih letovišč.

Neprecenljive zasluge za ves ta razvoj pa ima v prvi vrsti ondotni neumorni župnik g. Krašna, ki samega sebe nazivlje rovtarski fajmošter. Česar se on loti, tudi izvede, pa če je potreba še toliko kljuk pritisniti. Baš njemu se imajo zahvaliti svetokriški farani, da je tolikim njihovim sinovom preskrbel v naših podjetjih zaposlitev. In dobri, pridni, vztrajni so ti naši sodelavci od Sv. Križa.

Foto: ing. Sauer

Izlet strojnega oddelka: Tudi tako majhnega je pripeljala mati s seboj

Razno

RAZGLAS

Za novo šolsko leto, ki se pričinja s 1. septembrom 1939., bo v vajensko šolo sprejetih 18 učencev. Ti ne smejo biti mlajši od 14 let in ne starejši od 16 let. Od teh se zahteva šolska izobrazba dovršenih osem razredov osnovne šole ali štiri razrede meščanske šole z malo maturo. Prednost pod enakimi pogoji imajo sinovi naših aktivnih, upokojenih in umrlih uslužbencev. Prošnje z navedbo imena, priimka, rojstnega datuma, šolske izobrazbe, kje in kot kaj je oče zaposlen, če je pri KID, koliko let, dalje s točnim naslovom prosilca je nasloviti na inšpekcijo dela za vajensko šolo KID, Jesenice - Fužine. Prošnje je nekolikovane vložiti do 2. avgusta 1939. Prošnji ni prilagati nobenih dokumentov.

Vsak prosilec naj pripravi zadnja izpričevala (štiri leta), da jih bo, ko bo pozvan k sprejemnemu izpitu, prinesel s seboj.

Vodstvo vajenske šole.

SLOVENIJA IN DRŽAVNI PRORAČUN

Omenili smo že, da znaša povprečna obremenitev po občinskih in banovinskih davščinah v dravski banovini din 129,72 letno na osebo. V mestnih občinah pa celo din 604,16 letno na osebo. Obremenitev samoupravnih davščin je torej v Sloveniji tri do petkrat tako velika kot v drugih banovinah. Ni potem čudno, če so pogoji za industrijo in za podjetnost v krajih, kjer je davčna obremenitev manjša, mnogo bolj ugodni.

Iz strokovnega lista »Nameščence« posnemamo še sledeče: Državni proračun za letos znaša 12,941 milijard dinarjev.

To znači, da odpade na osebo din 860,—. Toliko bi moral plačati vsak posameznik, če bi bili vsi enako obremenjeni.

Na Slovenijo odpade po poročilih listov:

za neposredne davke	din 423 milij.
za trošarine	" 151 "
za takse	" 164 "
carine	" 203 "
monopoli (samoprodaje)	" 266 "
državno gospodarstvo	" 830 "

Skupaj torej din 2057 milij.

tako, da pride na enega Slovenca ali eno Slovenko din 1700,— ali še enkrat toliko kot pa v državi sploh.

Davčna obremenitev Slovenije je torej zelo velika. Nekaj pa ne smemo pozabiti. Jasno je, da plača kraj, ki je kolikor toliko delaven, več kot pa pustinja, da plača mesto več kot kak kraj pašnikov. Vendar delavnost obremenitev čuti. Pa še nekaj. Pri nas radi napadamo podjetnost in smo proti njej. Tam doli pa jo vabijo in ji dajejo olajšave. Tukaj dela teže, tam doli laže. Narodni zastopniki, selitveni pojav industrije, in to polje je veliko polje vašega dela, veliko in koristno za ljudstvo, ki prebiva na tem delu velike naše domovine.

OBISK RAZSTAVE V KROPI

Gojenci naše kovinarske šole so si konec preteklega meseca ogledali zanimivo razstavo izdelkov vajenske šole pri zadrugi »Plamen« v Kropi.

Ekskurzijo je sprejel in pozdravil sam ravnatelj gosp. **Gašperšič**. Razstava je bila prirejena ob zaključku III. letnika vajenske šole. Kovinarska šola v Kropi je bila ustanovljena pred tremi leti. Pouk se vrši po modernem Datsch-sistemu, upoštevajoč domače prilike in zakonske predpise. Pouk je teoretičen in praktičen.

Razstavljeni izdelki so lični in točno izdelani ter v čast tako gojencem, kakor šolski ustanovi sploh. Šolski razstavi je priključena še razstava umetne kovaške obrti.

Prireditve zadruge kaže, kako si domača industrija in obrt utirata pot v bodočnost, kako si vzgajata domače strokovnjake za kvalitetno delo, kajti le to bo držalo podjetnost v teh krajih. Kar velja za Kropo, to velja tudi za našo industrijo v pogledu kvalitetnega in intenzivnega dela.

Upamo, da nam bodo gojenci iz Krope po treh letih obstoja naše šole lahko vrnil obisk in ogledali našo razstavo šolskih izdelkov.

O b v e s t i l a

OPOZORILO

vsem nameščencem in delavcem, katerih otroci se bodo vpisali na meščanske, srednje in visoke šole.

Potrdila o plačanem uslužbenskem davku, ki bodo služila za odmero šolnine pri vpisu na meščanske, srednje in visoke šole, bo tudi letos izdal Mezdni urad KID.

Nameščenci in delavci, katerih otroci se bodo pred pričetkom šolskega leta vpisali v omenjene šole, naj se zglase v dneh 16., 17. in 18. ter 19. avgusta t. l. na Mezdni urad pri g. M. Sušniku.

S seboj naj prinesejo en kolek za din 10,— in en kolek za din 20,—. Če se bosta pa dva otroka od ene družine vpisala na dveh različnih šolah, potem je treba prinesiti en kolek za din 10,— več.

Vse do 19. avgusta zbrane prijave in kolke bo g. Sušnik nesel na davčno upravo v Radovljico v žigosanje in jih bo začel deliti prijavljenim strankam v ponedeljek, dne 28. avgusta.

Starši, ki svojih otrok (dijakov, dijakin) ne bodo v navedenih dneh prijavili, bodo morali iti sami po davčna potrdila na davčno upravo v Radovljico.

V interesu staršev je, da se v tej zadevi zglasijo v dneh 16., 17., 18. in 19. avgusta t. l. na Mezdni urad pri g. Sušniku.

Na poznejše prijave se ne bo oziralo.

Tullius Budau, dipl. komerc.:

S harmoniko po Istri

(Dalje.)

In že sem v gruči mojih starih znancev iz Maribora, pa gremo vsi skupaj na sladoled in potem še na ribe v Gostioni Brajdici, kjer se dobe izvrstne ribe po krščanskih cenah.

Sušški trg zelo zaostaja za reškim, v cenah za sadje ga pa trikrat prekaša: dočim stanejo češnje na Reki 1,20 do 3,40 lire, stanejo na Sušaku od 8 do 18 din! Čudna ta razlika, ko smo vendar agrarna zemlja. Tu nekaj ni v redu. Manjka organizacije in uvidevnosti merodajnih, da bi podvzeli potrebne ukrepe za pocenitev prevoza in manipulacije s sadjem, da bi potem najširši sloji mogli konsumirati ta dar božji, kar bi bilo potrebno pospeševati že z ozirom na ljudsko zdravje.

Dan se nagiba, treba je misliti na poceni večerjo in prenočišče. Lep bel parnik vozi iz Reke. Na njem nekaj Nemcev in Madžarov, pa »tudi« nekaj Italijanov. Parnik reže plavi Kvarner, ki se v večernih sončnih žarkih mestoma svetli kot

da bi bilo morje posuto s samimi brušenimi topasi. Svež vetrič pihlja, prepojen z vonjem pomladnega cvetja. Pred mano pa sloni na jamboru mlada dama, ki navidezno gleda zahajajoče sonce, tu pa tam proti meni škili. Kako bi se ž njo seznanil? Tiho zažvižgam Tango Noturno, pa jo ta sanjava melodija ne zgane. Potem pa zažvižgam malo glasneje »Wien bleib Wien...«, kar ne ostane brez uspeha ter se seznaniva. Je to Dunajčanka, ki išče počitka in miru v Opatiji. Prav prijetno je kramljati s tako mlado damo »velikega sveta«. Ona kar sama potuje ter hoče spoznati razne ljudi, njihov način življenja in njihove pojme o sreči. Pravi, da sem čuden tip, ker hodim z istimi nameni po svetu kot ona. Prekmalu pride Opatija, in morava si reči »Auf Wiedersehen!« pa čeprav ne veva, ali se bova sploh še srečala na tej zemeljski obli. Prav za prav bi bilo bolje, da bi si rekla »Servus«, kakor priporoča ona znana pesmica.

Opatija! Kako lep kraj ob Kvarnerskem zalivu! Same lovorike okoli, same lepe vile, prekrasni bari in hoteli z divnimi terasami, verandami in nasadi. Opati-

ja, poglavje zase, poglavje za tiste, ki imajo malo več denarja. Prebivalcev ima 8000, diši pa bolj po asfaltu in bencinu. Tu že ne bi prenočil in večerjal, ker bi bilo predrago. Poglejmo na specialko: Aha, kakih 6 km južno od Opatije je majhen zalivček, od njega vodi promenade pot in je pričakovati, da bo tam kaj primernega najti. Pa pojdimo! Ja, to je pa nekaj res lepega, tale obalna pešpot. Ta plavi Kvarner, ta opojni vonj pomladnega cvetja, ta večerni mir. Tam daleč neke na morski gladini je kot začaran grad v bajni razsvetljavi — oceanski kolos, ki morda vozi v Indijo, ali pa v Ameriko, ali pa je to nemški izletniški parnik KDF? Blížje obali pa je črna senca, od katere se čuje zamolklo tolčenje diesla motorja. To je mala ribiška ladja. Zraven pa večna pesem morja, ki enakomerno boža skalovito obrežje. Sam ne vem kako sem prišel do idiličnega zalivčka z molom v Ici, po tej lepi poti, ko sem ves čas sanjaril o izgubljenem raj, o minljivosti tega sveta in o neizčrpljivosti večne lepote morja.

Streznil sem se, saj moram vendar jesti in spati. Ob molu v Ici pa zagledam

Gospodarske novice

Načrt elektrifikacije južne Srbije. Dela se na načrti izvedbi elektrifikacije južne Srbije. Elektrifikacijo bo izvedel privatni kapital. Tako imamo zopet dokaz, kdo boljše izvede kako stvar in kako je prav, da privatni kapital pritegnemo k delu za napredek krajev. Država ima potem še itak vedno čas in možnost stvari poddržati. Vidimo pa tudi, kako ti kraji lepo napredujejo. Južna Srbija je morda eden najbolj bogatih krajev v državi in jo čaka najlepša bodočnost. Premisleki zaradi malarij so možni le sedaj. Kakor hitro pa bo v tiste kraje prišla industrija in bodo regulirane mlakuže, ki redijo komarje, bodo pritekale z gora napeljave bistre vode in Južna Srbija bo ugodno bivališče vsem.

Kredit za iskanje petrolejskih ležišč. Vlada se je odločila, da še tekom tega leta razdeli nad 100.000.000 dinarjev za raziskovanje nahajališč petroleja. S tem hoče vlada dvigniti petrolejsko industrijo, odpreti novo podjetnost za podvig ljudskega blagostanja in gospodarstva. Ta korak vlade vsi pozdravljajo, kajti veliko več je vreden kot pa kak še tako navdušen in solzav govor kakšnega morda na ledvicah še tako zdravega moškega ali ženske. Ta sklep vlade se je izvršil na Poljskem.

Brazilijska prodaja železne rudo v Evropi. Skupno so lansko leto izvozili iz Brazilijske 353.442 ton železne rude. Morska pot je sicer dolga, toda cenena. Države si pač med seboj pomagajo, četudi se je v svetovni vojni zgodilo, da je kaka država vračala drugi državi prej dobavljeno železno rudo v obliki šrapnelov na ljudi in domove.

Madžarska strojna industrija se dalje razvija. Strojna industrija Madžarske lepo napreduje. Seveda je treba za to podjetnega duha. Država bo s tem rasla in bogatela in ljudstvo bo lepše živelo. Pri nas pa so STIL propadle sredi prestolnice Ljubljane in delo je izgubilo do 300 ljudi.

Japonska bo pobrala vso privatno zlatino. Japonsko veliko stane pobiranje Kitajcev. Celo loveci vedo, da veliko stane že samo pobiranje zajcev. Pobiranje ljudi pa toliko več. Zlata, ki je večno bogastvo, je zmanjkalo pri tem pobiranju in sedaj bodo pobrali privatno zlatino pri zlatarjih in pri drugih. Celo nežni prsti ljubkih Japonk bodo žrtvovali okraske, katere bodo pretopili v posebnih topilnicah, da bo kritja za nadaljnje streljanje ljudi po kitajskih loviščih. Naj bi enkrat na svetu

malo tipično istrsko oštarijo. Kar po slovensko pozdravim pa mi prijazno nudijo vse kar rabim. Dobim lepo sobo s balkonom na morje, mehko posteljo brez vsakih živalc, tri lepe škombre, solato, pol litrčka domačega, zjutraj pa belo kavo in mi zaračunajo za vse skupaj reci in piši 10 lir! Prijetno presenečenje, ko sem računal na trojni znesek!

Ampak z neba lije, da je kar veselje. Jaz pa nočem ves dan čepeti v zaprtem prostoru. Pa je cela senzacija, ko oblačim dežne hlače. »Joj, gospod imajo hlače brez r...!« vpijejo otroci okoli mene, starejši me pa z rešpektom ogledujejo. »Gospod pa res ne bodo mokri!« pa četudi prostovoljna požarna bramba na mene šprica, ne, jim odgovorim, pa jo veselo mahnem skozi dež proti Moschieni, zadnjem cilju mojega izleta, ki po karti izgleda, da mora imeti lep razgled na morje.

Glej, glej, oblaki se redčijo in sonce že prihaja! Kako lepe hišice, trgovnice in ladjice ima malo pristanišče Moschiena, ko jih je ravnokar dež pral, sedaj se pa vse kot na novo lakirano blešči v jutranjem soncu! Zgoraj pa, 173 m nad mor-

Izlet strojnega oddelka:
Naš največji izlet sta obiskala tudi član uprave in ravnatelj g. Pfelfer ter gen. ravnatelj g. Noot. Poleg njiju šef strojnega oddelka g. Ing. Sauer in šef metalurškega oddelka g. Ing. Oroscy

ljudje prišli tako daleč, da bi se nehali pobijati. Japonski in kitajski Bog, kaznujta tiste, ki gojijo sovraštvo med ljudmi in narodi.

Čigav kapital po naših rudnikih? Od celokupnega kapitala, ki je investiran v naše rudokope in premogokope in znaša do 1 milijarde dinarjev, ima Anglija nad 40 %, Francija nad 28 %, Belgija 5 % itd. Na Nemčijo odpade le 0,87 %. Kapital sem, kapital tje — dokler sami nimamo. Poglavitno je, da služi v korist našemu ljudstvu. Za to pa naj služijo določila vlade. Potem pa tistih 2000 milijonarjev, ki so se nabrali tekom let v Beogradu — naj da svoj denar za dvig podjetnosti.

Turčija že kupuje italijanske elektrarne. Italijanski kapital je svoj čas zgradil precej električnih central po Turčiji. Sedaj pa so si Turki sami že zbrali nekaj denarja in lepo odkupujejo te centrale od italijanskih društev. Tako so prišle elektrarne v Bursi, v Belikesiru, v Gaziantu, v Tediiradgu in Mervinu že v domače turške roke.

Karte za benzin bodo uvedli v Nemčiji. Vsi občudujejo napredek Nemčije v avtomobilizmu. Če bo šlo tako naprej bo v Nemčiji imel kmalu vsak drugi odrašen svoj avto in bo življenje komudno. Toda škatle same ne gredo po cestah — treba benzina. Čim več avtomobilov, tem več benzina bo treba. Pa ga zmanjkuje, kar je razumljivo pri tako veliki uporabi. Bogastva se bi prekmalu izčrpala. Nemčija je poizkušala že vse, da bi zavrla preveliko porabo. Predpisala je že hitrosti vož-

nje. Preko 100 km ne smejo dirjati po cestah. Sedaj pa bo še uvedla karte in tako bo napravila red.

Poznani nemški gospodarstvenik in denarnik v Indiji. V Indijo je prispel dr. Schacht. Nihče od tamkajšnjih gospodarstvenikov ne verjame, da je dr. Schachtova pot zasebnega značaja, pač pa pišejo angleški časopisi, da gre za odkup bombaža za sedaj in stebel za vse večne čase. Nemčija potrebuje za svojo industrijo ogromno surovin in jih išče po vsem svetu.

† RUDOLF KOČAR

Ko je bila že zaključena prejšnja številka našega lista, smo prejeli vest, da je umrl naš sodelavec — mojster jeklo-livarnar g. Rudolf Kočar.

Pokojni delovodja je deloval pri naši industriji nad 33 let. Bil je izvežban mojster z bogato prakso, ki jo je dobil v livarnah po Češki, Avstriji in Ogrski.

Vestni sodelavec, počivaj v miru — rodbini naše iskreno sožalje.

jem kraljuje kot orlovo gnezdo vasica Moschiena! Od malega pristanišča vodi promenadna pot ob obrežju, mimo skromnih vil, mimo malih zalivčkov s peštrimi drobnim prodrom in peskom. Vsedem se na eno onih mnogih klopic, gledam to plavo gladino, poslušam večno pesem morja. Pa ta zalivček pod Moschieno, naravnost idealen za kopanje! Razpete ribarske mreže tvorijo ugodna skrivališča za tiste, ki nebi radi, da bi se preveč videlo, ko se slačijo. No, ako se pa to zgodi, večinoma ni nič hudega.

Naenkrat je te lepe promenadne poti konec, pred nami se pa prikažejo stopnice, kot na Trsatu, ki vodijo naravnost navzgor v vas. Na obeh straneh je goščava lovorjev, jasmína, tu pa tam je kak prostorček med bujnim zelenjem dobro zastrt pred nepoklicanimi očmi, s klopico in s pogledom na Kvarner. Dragi čitatelj, lahko si sam misliš, tako zvečer ob luninem svitu, ko pojejo murčki svoj nocturno v b-molu, ko pihlja sveža morska briza in prinaša vonj tisočerih jasmínov onemu parčku, ki sedi v nežnem objemu na tej klopici in zamaknjeno gleda nekaj časa impozantno sliko zaliva, nato pa ljubeče

oči partnerja — ja, potem morajo odpo-vedati vsi principi še tako zakrknjenega samca in še tako zarjavele device — pa saj je tako božja volja in tudi prav je tako, ali ne?

Zgoraj pa zanimiva, starinska vasica Moschiena, kjer se je ustavilo življenje v prejšnjem stoletju ter je ostalo konzervirano do današnjih dni. Ne dajo se opisati idilični vrtički, stisnjeni med kamnitimi stopnicami in temnimi stoletnimi stenami, ne dajo se opisati stare paradajzove škatle, iz katerih poganjajo pestre rože, ne da se opisati to mirno življenje, daleč od sodobne nervozitete, te sivolase mamice v črnih oblekah, ti stari mornarji, ki so bili nekdanj na oceanih, sedaj pa mirno uživajo svoja zadnja leta.

Na trgu, ob starem kostanju je gostilna »Piccolo Paradiso« — mali raj, z teraso, pokrito s trsjem in nepopisnim pogledom na Kvarner, na Krk, Črez, na vinograde istrske obale. Sedem k mizi, pokriti z pisanim prtom, naročim dvojno porcijo rib, solato, pol litrčka istrijanca, sifon, kruh, vse skupaj s takso vred lir 7,50! Gospa, to ni piccolo, temveč grande paradiso, pravi pravcati zemeljski raj.

(Dalje.)

Slavje pri Valvasorjevi koči. Dr. Arnejc mašuje pred novo kočo pod Stolem

Za naše gospodinje

Češnjevi cmoki iz sirovega testa

Iz nekako $\frac{3}{4}$ kg suhega, pretlačenega sira, enega jajca, soli in potrebne moke napravimo gladko testo. Takoj nato napravimo poizkusni cmok in ga prekuhamo v slanem kropu. Ako se razkuha, moramo dodati še moke. Nato testo previdno in na debelo razvaljamo, zrežemo na krpe, zavijemo v vsako po eno ali dve češnji, napravimo cmoke in jih kuhamo deset minut v slanem kropu.

Stročji fižol v omaki

Pol kilograma zelenega stročjega fižola obrežem, pobrem niti in ga zrežem na kratke koščke, potem ga pa skuham do mehkega v slanem kropu in odcedim. V kozici pripravi prežganje iz ene dobre žlice masti, pol žlice moke in pol žlice sladkorne sipe. Ko se sladkor zapeni in moka zarumeni, denem v kozico še tri surove na rezine zrezane in nekoliko ožete sveže paradižnike, posolim in popopram ter pustim, da se na zmernem ognju nekoliko poduši, nato pa pridenem odcejeni kuhani stročji fižol. Zalijem nekoliko z juho ali krompom in dušim na robu štedilnika do serviranja.

Robidnice

Tudi iz teh preprostih jagod se da napraviti kaj okusen in cenen posladek. Potrebujemo se približno 1 kg robidnic, tri beljake in 150 g sladkorja v prahu, kakor tudi nekaj želatine, ki jo kupimo v drogeriji. Robidnice pretlači skozi sito. Beljake stepi v trd sneg, med katere potem počasi primešaj sok in sladkor, nazadnje še želatino, katero je treba prej raztopiti v nekaj malo vode. Vtepaj vso zmes toliko časa, da postane trda, in jo napolni v steklene krožnike, kjer jo pustiš, da se popolnoma strdi. Kadar jo daš na mizo, jo okraši s stepeno smetano in z nekaj prav lepimi robidnicami.

Ribizljev sok

Grozdičje (ribizelj), katero misliš vkuhati za sok, preberi in odstrani peclje in vsako drugo nesnago, ki se je morda primešala. Jagode nato operi in odcedi. Pri tem pazi, da ne stlačiš jagod in ne uhaja sok. Deni ga nato v primerno posodo, najbolj v lončeno (nikakor pa ne v aluminijasto, ker se posoda trajno pokvari). Premešaj in zmečkaj ga s kuhaličnico.

Posodo pokrij, da ne pride mrčes, zlasti mušice do grozdčija. Tako naj se nekaj dni kvasi kakor maline, in nato pretlači grozdčije kakor maline, bodisi s stiskalnico ali pa z nepregosto snažno in močno krpo, da se pri stiskanju en raztrga; drugače uhajajo s sokom tudi lupinice in je potem ves trud zastonj ter treba na novo pretlačiti. Ko si pretlačila vse grozdčije, naj sok nekaj ur stoji, da se poleže morebitna gošča na dnu. Nato odcedi sok v drugo lončeno posodo, izmeri ga in prideni vsakemu litru soka tri četrt kilograma sladkorja ter nato kuhaj kakor malinovec in nali v steklenice ter zamaši, a ne takoj.

Malo kozmetike

Salicilni enoodstotni špirit je izvrstno sredstvo za nego kože. Posebno priporočljiv je proti izpuščajem in lišajem.

Negovanje las

Rast las pospešimo s sledečim sredstvom: V drogeriji si damo pripraviti raztopino resorcina v špiritu. Tega utirajmo v kožo in kmalu se bo naše lasišče okrepilo.

Pravilna drža

Pri vsakem delu se drži pravilno! Pravilna drža je tista, ki je najkomodnejša in pri kateri človeško telo najmanj trpi. Če se le da, delaj sede in glej, da je višina stola v pravem razmerju z mizo ali z ognjiščem.

Gostje na izletu

Za dobro voljo

Prvi prijatelj: Veš, midva sva bila prav za prav velika osla, ko sva...

Drugi prijatelj: Prosim, da govoriš v ednini.

Prvi prijatelj: Veš, ti si bil prav za prav velik osel, ko sva...

*

Zdravnik: Prepovem Vam pijačo...

Bolnik: Gospod doktor, jaz sem itak abstinent in ne pijem.

Zdravnik: No, potem Vam bom pa kaj drugega prepovedal.

*

Katehet: Preti nam nevarnost bele bolezni. Vedno gostejše so družine brez otrok.

Učiteljica: No, v mojem razredu ne opažam tega. Nobena družina, katere otroci posejajo moj razred, ni brez otrok.

*

A: Stara mati nam je umrla.

B: Ali ste imeli zdravnika.

A: Ne, je kar sama umrla.

Zagovoril ga je

V menzi.

Neki gospod prosi svojega soseda: »Prosim, ali bi bili tako dobri, da bi mi dali gorčico z drugega konca mize?«

»Rajši prosite natakarka.«

»O, oprostite, zmotil sem se.«

»Ali ste mar mislili, da sem natakarka?«

»Ne! Ampak dobro vzgojen človek!«...

Medeni tedni

O, Janez, kaj je še na svetu razen ljubezni?

Nič, srček, nič! Čakaj, kaj pa je danes za kosilo?...

Prepozno

Zakaj imaš vozal na robcu?

Da ne pozabim, da sem se vpisal pri trezni mladini...

Saj si vendar pravkar izpil kozarček konjaka!

Da, da... žal opazim vozal vselej šele takrat, ko si z robcem obrišem usta...

Nesreča

Mali Tonček se je prvič peljal z vlakom in usoda je hotela, da je skočil vlak s tira.

Prišel je domov in bahavo vprašal svojega prijatelja: »ali se je tebi že kdaj v vlaku pripetila nesreča?«

»O, že,« mu odvrne prijatelj, »samo tega ni nihče opazil.«

Vesten stražnik

V tej obleki se tu ne smete kopati!

Ampak gospod župan mi je dal ustno dovoljenje...

Prosim, pokažite mi to dovoljenje!

Izlet plavžarjev: Sredi planinskega zelenja pod Peričnikom